

մեր ազգային գրգռանքից, որը մեծ նշանակու-
թիւն կարող է ունենալ մեր ազգային զարգա-
նան մէջ. Այս է մեր կարծիքը. իսկ գրողներին
խորհուրդ կը տայինք որ չը ստորագնեն նոյն
ամուլը, և նորոգել քննելու տեղ չը ցնխտեն
նոյն քարտեզները։ Միմէ լրացրի նշանա-
կութիւնը որ ու է զի ի ն է ք գրելն է. Արիւն
ցնխտելը շատ նշան է և զորս նամար մեծ
խելք չէ նարկուր և զարմում չէ, մեր կարծի-
քով լրացրի նշանակութիւնը։ Եթէ մենք ուրիշ
պատիւր այնչի տեղ չենք գնում, գնել պա-
պանք մեր նոյն ամուլի պատիւը։

Իսկ ինչ անձնապէս զրգարաններին եւ ինչ
նամար ստորութիւն են նամարում պատասխա-
նել։

Եկիք

ՆԱԽԱԿ ԽՈՐԱԳԻՐՆԵՐ

Բարձրույ, 8 մարտի

Լրացրայ մէջ կարգաւոր Տանկատանի նայերի
գտնել և վառելի գրութիւնը և աղետալի տվե-
լարժիւմ մարդկային գրգռանքից և ազգու-
թեան զարգացման չը մնացին անտարբեր Բար-
ժրույում գտնվող նալ փառասկանները, զոմ-
բանքից, շուշնից, աղուկից և մի գտնվելից
և չը խնայելին իրանց լուսնն աղնելու իրանց
աւազակի կարգից և թերց։

Նամակիս մէջ կը գտնվի նախքան 393 բուրջ
զուարէ կանգնել յարգալ նախառն անձանց
անուններով, որ կը խնայելիք իշխող զուարէ
ստաւից ուր նարին է և անուններն (Մանկի)
մէջ աղագրել ի տեղեկութիւն նախառնաց։
Միւրայ Գ. Աւթանդիկանց 40 բ., տիկին Նա-
լու Աւթանդիկանց 12 բ., որորդը Զուարթ և
Իսիւրի Աւթանդիկանց 8 բ., Յակոբ Ղարախա-
նանց 19 բ., Յակոբ Տէր Յակոբանց 19 բ., Համ-
բարձում Նաղարիկանց 20 բ., Մաթևոս Յով-
սէփանց 20 բ., Արզուման Տէր-Յովսէփանց
7 բ., Ոմէ անյայտ 7 բ., Բալայ և Աւաղ Յար-
թիւնանց 10 բ., Գարբիէ Տէր-Յարաբանց 10 բ.,
Միւրայէ Աղարարանց 8 բ., Գրիգոր Տէր Յակո-
բանց 10 բ., Մովսէս Յակոբանց 8 բ., Միւր-
այի (Յակոբան) Գալստանց 1 բ., Ա. Ա. 1 բ.,
Արտաշէս Առաքելանց 100 բ., Կարապետ Խ-
կանդիկանց 20 բ., Վառլի Բարսիկանց 5 բ.,
Դեորդ Բախտիկանց 19 բ., Գեորդ Արիկանց 6
բ., Գործակատար Տէր Յաննանց Թաթևոս Բա-
լարաբանց 30 բ., Կարապետ Բալանքանց 6
բ., Միւրայ Անարանց 7 բ., Գուարձի և 393 բ.

Գ. Աւթանդիկանց

ՆԱԽԳԻՆ ԼՈՒԲԵՐ

ՎԵՐԻՆ-ԱՅՈՒԼԻՍԻՍ մեզ գրում են. «Մեր
կարծիքով անս ինչ պէտք է լինի մեր նորո-
սոր նորարարութեան գործը մեր անտարբե-
ր»

սոր ուղարկութեան նուրձ գուք նոյն յա-
ռադարեւութեան նամար եւ. թէ (Մասանի բու-
րում), «Պայք կարան», (նարմիւր տխան) և չը
գրանել է ինչ իմար և անփայլ անհանձն
գործանելով գուք Թանուարում էք մեր նար-
գատ կրտսեր կարգանքի սիրտը և այդպիսով
նկատելով նոյն ընդամուս ազգային ապարի-
ղից... Արեւիկ փառանել (մեծ) ապարային վրա
խտերու, լուր կը լինի նախ որ գուք ծանուկի
մեր անձնատարարան մարդկային և բարոյական
պարտաւորութիւնները վրա. Չեն տալի մեզ թէ
Բնէ երեսով էք գուք մեզ նամար ընդարձակ ի-
րաւունքներ պատնելում, երբ զեւ խանդարդի
մէջ այդպիսի սոր զգացումներ էք յայտնում զե-
պի մեր արեւմտիկները, անս սորս նամար մի-
սանքից նախ, իսկ յետոյ գտնապէս Գանդի-
սային բաների և ֆրանցիսի կանից ընդելու
վրա.

«Ամեն յայտնաբերում, իրաւունքի մարդ մէջ
գուք մէջ էք ընտրում մեծ մեծ մարդկանցի
անունները և աղագրում էք. ինչպէ՞ք ձրանա-
կեցիք Վիկտոր Զիւգո և այլն. Թաւան մարդի-
կէ, անարեւելիք գուք ձրանաբայից կամ Վիկտոր
Զիւգոյից, որ այդպիսի յայտնաբերում էք և անել
մեծ ու յառաջանել ապարի թում գուք էք ա-
ղագրում էք. ձրանա, արանիկ ձրանա, Միւր-
այի նարնել, ծանուկ է ինչը արանիկ ձր-
անան» և (մեծ) Վիկտոր Զիւգո մեր Թանու-
ար

րութեան տեղ. ա). Այնպիսի որքան մար է
շատ անտառը ուսումնարանի նիւնադարը և
նոր անունով բանից զցել, որ այժմեան նոր-
արաններին նամար շատ նշան բան է. Եթէ նը-
րանք նաւարակման շարք աշխի առաջ ունե-
նան և ոչ թէ անձնակաշարքը Բ) Այնպիսի անն
միջոցներով նիւնադարների թիւը աւելացնել, որի
միջոցներից մէկն է կարող է լինել փայլ փա-
րով նիւնադար ընդունելը. Գ) Ուսումնարանի
նիւնադար գրութիւնը բարելաւելու նամար գու-
նապէս աղարկները գտնել, որոնցից, առ այժմ,
միայն երկուսը կը լինի՝ պատկարար ուսում-
նարանին յատկացնելու, որ նորարարաններից
մէկը, որ Արաքսանանց կարող է աղագրել,
Եթէ կանանց, և ուրիշ կողմից այնպիսի կատե-
նէր նաւարակելու ուսումնարանի անունով Զար-
մանայի է. Աղուկիսի ուսումնարանը մտ 30
տարի է որ գրութիւն ունի և նորարարանները
ոչ մի անգամ չայնապիսի նրա անունով կտակ
նաւարակել առաւ. Նոր ընտրված նորարարա-
նէրի ուղարկութիւնը գործնում ենք այդ խնդ-
րի վրա»

Աղարիկ 1-ից մինչ 15 աղարիկ ԹԻՖԼԻՍԻ
միւրերների գնելը անանկ առիտայով կը
ծախվել. Թիւմ նոյն ցարնի աղարից առաջին
անակի, Գուարձ 5 1/2 կապկ, երկրորդ անակի
4 կապ. Թանի մէջ թիւմ նոյն առաջին ան-
ակի Գուարձ 6 կապ. երկրորդ անակի 4 1/2
կապ. Լուսանի առաջին անակի 7 կ. Գուարձ,
երկրորդ անակի 5 1/2 կ., երրորդ անակի 5 կ.,
Տաւարի մի Գուարձ առաջին անակի 12 կ.,
երկրորդ անակի 10 կ., սուկի 18 կապ.
Այնպիսի մի Գուարձ 14 կ., խաչի մի Գուարձ
14 կապկ. Այդ առիտան չէ փրարեբում այն
գիւղական աղարկանքներին, որոնք իրանց
աղարկանքը ծախում են Թիֆլիսի նորարար-
նէրի և փառասկանների վրա:

ՉԱՅԻՐԱԼԻՍ մեզ գրում են որ այդպիսի
փառասկան կառավարիչը անորութիւն ունի
փառք նկատ ծանանկ լրացի առաջանքին
ծանրով աղարկի սոյլ փառասկան գրան աղն,
մինչ ինչ լրացիներ և կարգուն, Նա ինչ ոչ
մի լրացի չէ առնում, բայց շատ սիրում է
կարգալ, այդ պատճառով կարգուն է ուրիշների
լրացիները. իսկ լրացիների տերը ծանրով
աղարկում են անհանձնութեամբ:

Մարտի 8-ին ՄԳՆԱԼԻ նոյն Ս. Կարապետ
Երկրանով ժողովուրդը կրգից նոր Թագաւո-
րին. Արշակ Գուարձ Տէր-Մանուկանց թիւ-
լով անդադնալ կայարի տրան բուր բարեա-
րութիւնները, այնուհետ նոր կայարի մասին
խտելով աւելացրից. «Նոյն աղի յատկանի-
նէրից առաջինն այն կարող է նամարել, որ
նայր անձնայն տերութեանը, որի նպատակ է
կել, միւս նաւարակ է կել, ուրեւն մեծ
եւ նանելով մեր նախարարների արեւելին կը-
գնէր Աստուծո տեղանի աղն մեր Թագաւորին

առ. Թիւնների վրա, որ գուք լարաւարայի մի-
մար նան մեր այնպիսի խորը տեղական վիշտը
Թագուն ինչպէ՞ք արանիկ ձրանա» էք պատու-
լու, Ենց գիտուք թէ գուք իրաւունքով էք յա-
փառվում ձրանաբայով և Զիւգոյով, այդպիսի
զիւգում փառանկ աղարկին պատուր ար-
նարաններում, լուր չէր լինի Եթէ Վիկտոր Զի-
գոյի տարեգրանի որը գուք մի ժողովարի ու-
ղից գրիք նախ, որով երեւ պարզ կանիք
մեզ և նայրին, քան թէ մեր յարաններում
զարգալ պատուր. (Էր սիրով գրել ձրանա) և
այն. Տնանել էք, որ անն գրի մէջ գուք
միայն Գանդիսի գրել էք կատարում... Արիւ
ամի մեր մէջ աղարկով մեզից ոչ մէկից եւ
չը լուցի մի առաջ ինքնուրոյն միայ, մի տե-
ղական ինչպիսիով Ենց որ մեզ նա ժող իր-
անելու լինի, իսկայն կը լու. «Ենն Մանուկանց
կրտ կոր, Ենն Մանուկին կրտ կոր, Ենն
Գիւգո կրտ կոր. Ենն լու, շատ գեղեցիկ բաներ
են տան մեծ մարդիկ իրանց նայրանց փա-
քը մեծացնելու նամար, նոյն գուք էք ինչու
մի ժողովարի բան չէք առն (Եթէ չէք կարող
կատարել) մեր տեղական գիտար նայրների
նամար... բայց ոչ, նորարարութիւն, մի բանի մէջ
գուք շատ նարակ էք և յուրք ունէք, այն է
միմանց յարգարթիւն, միմանց խորելու և
փա փրելու մէջ, այն բանում գուք շատ խելք
էք չը նայելով մեր Տեղեկարարութեան.

Վիշա նաւարակ լինելու. Երգան թերթը
թիւ ժողովարի նամար անհանձնայի գրաւա-
րելով էք գրան, բայց տեր նայրը թերթը
նկարին բան, աշխարհաւ լիզուով էք սո-
սանում խտերը, որովս զի ժողովուրդը
լու նախանայ իր առն կրգան իմաստի
բովանդակութիւնը.

ԱՅՈՒԼԻՍԻՍ մեզ գրում են. «Զարմանալի է
աղարկների անհագութիւնը. Երբ աղանա-
թիւնը լինում է, միայն այն ծանանկ գիւղա-
պանները լարանցում են. իսկ անցում է մի
քանի որ... ոչ մի գիւղապան չէք գտնի առ-
րաջ Աղուկիսում, որովհետեւ աղարկներից
գործած աղարկութիւնը ընկում է աղուկից
նէրի ինչպիսիները. Աղուկիս է կապ. փառ-
արի 27-ից լուայ, երբ աղանկեցաւ, աւար
Շմուսն երկրեցաւ մերային Արեւն քանան,
Այն որից լուայ քանի մի ծանանկ գիւղա-
պաններ ունիւք, իսկ այժմ կրկին անհագն
են»

Աղարիկ 1-ին փրիւղաւ սոսցվեցաւ Ռուսա-
սանի փառք Թիֆլիսում.

«Русскіа Купюр» լրացրին նաւարում են
որ Թան ժողովար գիտարութիւն կայ նիւնել
մի տեղեկական զարգ:

Նայն լրացրին նաւարում են Ս. Պետերբուր-
ցից որ բանային փայլութիւնը կնիւթովի ոչ
առնան աղարկարարութեան միմարութեան
իրաւասութեանը.

«НОВОСТЕ» լրացրի լուել է որ փրիւն Երեւ
Ս. Պետերբուրցում կանգնեցած գաւառում
է Երկ կրկին գիտարութիւն կայ փրիւնելու.

Ս. Պետերբուրցի մի քանի երկրեցիներում
նիւղիս նարարում են առա լրացիները, աղա-
մարդկանց նա միայն կրգում էին և կանայր
իրանց տեղական կանգով.

Նաւարա աղարկներից ինչպիսի, որ Զուարձ-
նէս առաջ քանանայ Թագանանց Լիւթանի
կանայական կերպով իրել է առաջ քանանայա-
թեան տեղաւոր և յայտնել է նրան նաւարակ
քանանայ, Ենց յայտնել է գրանց այդ առաջ
քանան, — յայտնի չէ. Ա. Եթէ յայտնել է
գրան լինել, կարելի է միմէ առանց քննա-
թեան, առանց գաւառանի պատնել մարդուն
կանայական կերպով. Ա. չը ծանանց որ Սար-
գանն առաջ քանանն աննչան քանաններից
չէ. Նա կել է խառնափառայր Զուարձնէս կա-
թիկոսի, Ներսէս կաթիկոսի, Մաթևոս կա-
թիկոսի և փրիւղաւ այժմեան կաթիկոս
Գեորգի էք նրա մտ խառնափառել է. Առաջ
քանանայութիւնը նա սոսցել է Ներսէս կաթ-
իկոսից, Երբ որ տերութիւնը մի գնեղալին
աղագաւ է գործնում մի որ է յայտնելի նա-

Արեւիկ մեր խորը գործնալ (մեծ աղագալ)
պարտաւոր ընկերութիւնների վրա է. շատերը
այդ ընկերութեանց մէջ ծանանցողներից գուցէ
կանն. Ե՛ն, շատ նարկուր է որ Ռուսաւայրը
կարող էին մեզ նայրի նոյն բուր աղարկել,
իսկ այժմ չեն աղարկի. մեծ մեր տեղական
ուժերով գործը յառաջ կը աննելու. Այո՛, եւ
շատ լուր գիտն, որ Ս. Պետր Լայր միմէ ու-
ղիս կարգանքի բարոյական և ժաւար նան-
րախութեան այնք գնանաութիւն չէ կարող
անել, այլ նա անն բան կը լափ և կը գնա-
նաւ միայն պարտաւոր գրանել. Եր նայրն
նախարարներից, քանի միմէն բուր կարն
նոյն այն բարոյական գրիւր, այն սոսց և
նանք, այն նաւար, որը կարողացել է յարա-
ցանել կարովի Ռուսաւայ ծանուր միմէն ու
կէն անտարբեր ու խորացած Ռուսաւայի մէջ
գիւղի իրանց ծանկուն կարգանքը. չէ՞ որ նա-
րիւր նոյն բուր կարգանքով Ս. Պետր ընկեր-
ութիւնները կը կարգեն այդ տեղին բարոյական
կարգը եւ. Բայց ինչ եմ առն, միմէ՞ն Ս. Պե-
տր Լայր բարոյական կարգը կը նախանայ, նա-
րան միայն տալի լուր քիչ կը առն այնպիսի
գրաւ՝ պրաւ, գնաց, նորս գլխին է ինչ տե-
տարան կարգալ է նարկուր, երբ նորս գլուխը
այնչ չէ մանի, մինչ որ աշխարհ գրաւ չը տե-
նեն...

Բայց թո՛ղ մի բան խնանել Ս. Պետր կար-

մար, գործնալ ենթարկում է նրան գաւառանի,
բայց ոչ թէ կանայական կերպով, առանց քննա-
թեան աստիճանից գրելու.

ԱՐՏԱԳԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՍԿՈ-ՈՒՆՅԱՐԻԱ

Աւարիական պարլամենտը բացվելու մա-
մանակ մարտի 29-ին պարլամենտի նախա-
գահը սոսց Տեղեկալ մար, Լեքիւսիս
Տարցերը քննելուց առաջ ևս մեզանց
Թայլուսիին եմ խնդրում մի քանի խոս-
տակ. Մեր փրիւն նախի կայանալուց չե-
այ Տարեան պետութեան մէջ այնպիսի
սարսափելի անցք պատահեցաւ, որ փր-
գիցից անդաջ Ս. Բաղային Այն սոր է.
գնանարարութիւնը, որին զո՛չ գնաց կո-
սըր Ալեքսանդր II-ը, այն կզնաւարդու-
թեան սարսափելի մանրամասնութիւնները,
գաւաղութեան ընդարձակ լարիցը քա-
ղարկում են մեր ծանանկի պայմանները և
զգուկի են գործնում Տաւարակութեան և
կարգապահութեան թշնամիների ձգում
ները. Այդ կզնաւարդութիւնը անել է
ընտրում մարդկութեանը և ընդգրկել է այն
սկզբունքների, որոնց միշտ յարգում է մեր
ժողովը և որոնց պաշտպանութիւնը մի
նպատակ է. Այդ շարագործութիւնը մի-
ստակ փրգով է մեր ժողովի անգան-
րից իրաքանչիւրի գրացմունքները. Այդ
նախագաւութիւնը այնքան զորեղ է և
մեր ժողովը այնքան զգում է իր գո-
մանքներին Տաւարում այդ փրաւարդը,
որ նրա Տամար դուար չէ արտայայտի
այդ գրացմունքները. Արեւիկ եւ ժողով
գիտարարութիւնը կատարած էր լինել,
Եթէ կը յառնեն այն գրացմունքները, որոնք
մեզ պատել են. Լրաւիրում եմ մեզ ի նը-
կատի աննել մեր սիրելի Թագաւորի վը-
ղարկները, որից մե՛նք իրից նրա Տաւ-
արիւմ բարեկամն և, ուրիշ կանգնելու
յայտնել մեր ցաւակցութիւնը. Ժողով
անգանները ուրիշ կանգնելին և այնուհե-
տե ժողովը անցաւ Տեղեկական Տարցի
քննութեանը:

ԹԻԲԵՐԱԼ

Ս. Պետրի լրացիներին Տաւարում են
Տեղեկալը. Յուժական խնդրի խոսք շա-

մեզանց գործիկները. Եթէ նախ կարանային
նիւղիս մեր նիւնադար նորարարները, այնպիսի
բարոյական ու ժաւար նամարախութիւնը, որ
ծանանկ մեզ կը գիտնէր մի միմէ, որով
Պետր գործիկները ոչ միայն կարգում կը շան
մեզ նա, այլ եւ իրանց բուր գործանելութեան
նա, այդ միմէն այն է, որ Ռուսաւայ ծանուր
կը անել իր ընկերացիների սիրտը. միմէ ու-
րալոր նորարարները փառանկ զիւրի Ս. Պե-
տրից, ուղղել անմիջապէս երեսուն ու Ե-
լիւնադարայի վրա Վան ու Երգում, որով
ի զիւր կան և նաւարան ընկերութիւններ
մեզ կը սկանը. ուղղակի յարաբերութիւն որ
ընկերութիւնների նա, որոնք գործում են նայ
իսկ Նաւարանի նայ վրա, այնք առաջ ան-
նայով նորս բուր նիւնադար ու բարոյական
պետերը. Լիւարարի է՛ թէ կանն այն ժա-
մանակ Ս. Պետր ընկերութիւնները. Նոյն է
յարանակին թիւթիկանցիկ սորս նորս գուք
պարտաւորելու նամար միմէն որ իրանց փե-
թիւթիկանցիկ լին սարսափելի աննից և մի
Թագի նոյն Ռուսաւայի քանիների մէջ պատ-
կեցի՞ն մեծ աղագալ. Ինչպէ՞ք արանիկ ձրան-
աւ և այլն.

Լիւնադար անգամ կը խտնել Ս. Պետր Խ-
նանց և որորդայ ընկերութիւնների նա-

ՅԻՄԻՍ ԵԻՍԻԼԱՍԻՆ

նպատակով լուծվելը շատ հաւանական է, թէպէտ մի քանի կէտերի վերաբերութեամբ համայնութիւն չէ կայացել: Բ. Դուռը չարաւանում է պատերազմական պատարաւները: Մի քանի տեղ երկրորդ կարգի լեզուները զենքի են կանգնում: Նորաբան Սոյսնիկի գլխաւոր նահանգապետին հրաման ուղարկեցաւ շատով վերջնական Սոյսնիկ անուանութեամբ: Պատերազմական այդ պատարաւները մեծ ծախսեր են պահանջում և այդ պատճառով թիւրքաց կառավարութիւնը զգուշոր գրութեան մէջ է: Պետական ցանկարանը կառարկապէս պատգամ է քաջ ձեռք բերելու համար միջնադարի խորհուրդը հետադարձ, որ քաղաքական մի քանի վիշտներէն մէջ ծառայողներին առ ժամանակ ուժեղներ չը պիտի և փողերը և Պոլսի ուղարկեն: Այդ կարգադրութիւնը մեծ անբաւականութիւն պատճառեց: Տրապիզոնի վարչի հետադարձ է, որ տեղական ժողովուրդները մտադիր են հրաժարելու ծառայութենէն, եթէ նրանց ուժեղ յետ պահելու կարծում են, որ աւելի մեծ անկարգութիւններ կարող են պատահել: Դեռ այժմեան ուժեղներով շատ աստիճանաւորներ կարգադրուած կնապիւր ապրիլին տուրքերի և կաշաքների շնորհիւ և եթէ նրանք ուժեղ էլ չը ստանան, կատարելապէս կարգադրուած թէ թշուառի փառ հետեւանքներ են ունենում: Յիւրիսայի այդպիսի կարգադրութիւնները կարելի է գտնել հետեւեալ իրաւութեան համեմատ: Սոյսնիկի գլխաւոր նահանգապետը, տեւեղով, որ աւագանների խումբերը կատարելապէս կարգադրուած են իրան յանձնած նահանգը, վճարական վճարներ է գործ դնում շարքը արժանաւորի անելու համար: Բաւական նշանաւոր գլխաւորական պետեր ունենալով, նա մի քանի գործարարներ է ուղարկում աւագաններին հաղածելու համար և այդպիսով աւագաններէն շատերը բռնուած են: Վերջը նա նկատու է, որ այն տեղերում, որտեղ բռնուել էին աւագանները, նոր խումբեր են կազմել նոյն իսկ իր ուղարկած զորքերից, որոնք սխալ կնապիւր թնայելներին զինուորների նիւթական գրութիւնը այնքան փառ է, որ նրանք փախում են ծառայութենէն և թըշնամա կողմ են անցնում: Հենց որ փոքր ի շատ քառա են ունենում մեծ ապագայութիւն գործեց հետեւեալ անցքը: Խնուս Գեղա նշանաւոր աւագանը բռնուել էր զորքերից և բռնու էր գրում: Բայց մինչև պատմութիւնը կը կայանար, նա փախու այն գլխաւորների հետ, որոնք պահպանուած էին բաւար և որոնք ապաւնել էին նոյնպէս և փառ կաշաւարդներին: Դեռ այդպիսի շնորհ ոչ մի տեղ չէր պատահել:

Այժմ Գ. Պոլսի մէջ շափազանց անհանգիստ են լինում: Երկրաւոր շափազանց խեղճ խմորի-փաշայի ձգտումների պատճառով, որ խորհուրդներ և անուան Սոյսնիկի և մասամբ Երկրաւոր մէջ, խմորի-փաշայի կաշաւարդներ և մեծ աղցան-թիւն ձեռք բերելու համար: Երկրաւոր արարների բարեգործական ընդհանրութեան փառ, որ իրական շատ գործարարներ և բարձրներ ունի Սոյսնիկի մէջ: Այդ բոլոր գործարարները հրահանգներ են ստանում նախկին խեղճից, որ ապրում է Նիսպոլի մէջ և նրանց գրութեան միջոցներ է ապրիւ: Այդ ընկերութեան պաշտօնական և յայտնի նպատակն է քանակական գաղափարների տարածելը և կարգադրելու օգնելը, բայց գաղափարի կերպով նա քաղաքական նպատակներ ունի և մտադիր է մէջ անբաւականութիւն և սերունդ թիւրքաց կառավարութեան զեւ:

Բ. Դուռը ստիպողական միջոցներ է գործ դնում յիշեալ ընկերութեան գործունէութեան զեւ: Առհասարակ թիւրքաց կառավարութիւնը աշխատում է, որ Սոյսնիկի մէջ իրան հակառակ գաղափարներ չը տարածվեն և այդ նպատակով արարական լեզուով հրատարակող և թիւրքաց կառավարութեան կարգադրութիւնները պատարաւով լրացրելը թւով մաս 10 արգելած են:

ԱՆՎԻՍԱ

„Freiheit“ լրագրի խմբագիր Մասի գործը, ինչպէս հաղորդում են լրագրները, հետաքրքրում է ամբողջ Անգլիային: „Daily News“ կիսապաշտօնական լրագրը անխափում է, որ գաղափարական հաղածանքը Մասի զեւ սխալ է ոչ թէ Թատտանի, այլ Գերմանիայի պահանջի համեմատ, որովհետեւ Մասի լրագրը հրատարակում էր գերմաներէն լեզուով և տարածում էր Գերմանիայի մէջ: Անգլիական ազատամիտ և արժանաւոր լրագրները, մինչև անգամ նրանք, որոնք մաս են կառավարութեանը, չեն համակրում այդ հաղածանքին, աւելով, որ կառավարութիւնը կարող է անաղաղութեան հանդիպել և փառ գրութեան մէջ կը լինի, եթէ գաղափարներ կարգադրուած են: Անգլիացիներին տատիկ վրդովեցնում է այն հանգամանքը, որ Մասի լրագրը արգելեցաւ և նրա ապրանք փախեցաւ, որովհետեւ այդպիսի փախուցը ընդհան է անգլիական ժողովուրդի հիմնականութիւնների պոլս: Շատերի կարծիքով այդ անաղաղ կարգադրութիւնը առիթ կը տայ գաղափարներ արգադրելու Մասին: Գաղափարական ընդհանքներ արգել սխալ է: Անգլիական գաղափարը հասարակ, գործնական ձեռք և բարոյական նման չէ փրանկական գաղափարներ Բաշիսի գործի ընդհանքն ժամանակ, որ թատրոնի էր նմանում: Սեղադրութեւ հերոս չէ համարում: Սեղադրական ախար մէջ տալով և հետեւալը: Մասը մարտի 19-ին և հետեւալ օրերը տալիս իր „Freiheit“ լրագրի մէջ անխալի և սուս գրադարաններ կայար: Ալեքսանդր II-ի մասին և մի պատկի նրա ապանան վերաբերութեամբ: Այդ գրադարանների օգնութեամբ Մասը զբոլում էր և այլ անանց, որոնց համար հրատարակում է „Freiheit“, այդպիսի ապանութիւն գործել: Անգլիայից գուրա և այդպիսով նա խանդարեց անգլիական խաղաղ օրէնքները: Գաղափարական գաղափար լինել էր գլխաւորապէս գերմանացի գաղափարներով: Պոլսի արար մեղադրական ծառի մէջ ստաց, որ մեղադրութեւ ծառ յանցանք է գործել: Թէպէտ նա ստարական է, բայց, անգլիացիների հետ հասարակ կարծիքների ազատութիւն փայտելով, նա պէտք է յարգել անգլիական օրէնքները: Սեղադրութեւ ստաց, որ գաղափարական այդ գործը բարոյական ուղղութեւ անգլիական մասնիկ ապանութեան զեւ և կարգաց „Freiheit“ լրագրի յաղածանք: Ընթերցանութեան ժամանակ մի քանիսը բացատրեցին՝ զանգեք, լսեցեք և նրանց խոյն գուրա տարան գաղափար: Պոլսի արար պէտք է, որ այդ յաղածանք խախտում է անգլիական օրէնքները: Այդպէս խախտելով լրագրի մի բարեկամ թագաւորի մասին և զրգել զեւ պաշտութիւնը կը նշանակ խախտել 1861 թ. օրէնքը, որի համեմատ խախտելու անք, լինի նա անգլիական հաղափար, ինչ ստարական, ապրում լինի Անգլիայի մէջ կամ Անգլիայից գուրա, երբ

գաղափարական է կազմում մէկն ապանելու համար, կամ զրգում է զեւ պաշտութիւն, եթէպէտ և ստանալիք աշխատանքներն 3—10 տարի ժամանակով: Պոլսի արար կարծիքով, Անգլիայի համար մեծ անք էր լինի, եթէ նա չէ գործարար այդ օրէնքը: Թէպէտ յաղածանք հեղինակը արախում է սուս թագաւորի ապանութեան առիթով և զրգում է եւրպական այլ թագաւորներին էլ ապանել: Այժմեան գաղափարական գործը չէ սահմանափակում ոչ ժամանակ ապանութիւնը և ոչ ապանների իրաւունքը, բայց գաղափարները պէտք է չը խախտեն իրանց հիւրընկալը: Երկրի օրէնքները:

Սեղադրութեւ կաշաւարդելու ժամանակ յայտնել է, որ նա զրգ է և „Freiheit“ լրագրի խմբագիր: հրատարակող և որ նրա կաշաւարդելու պատճառը երեւի իր յաղածանք է թագաւորապաշտութեան մասին: Այդ առաջին ընդհանքից յետոյ գործը յետանցված է մի շարքով: Դատարար վերադարձրեց Մասին նրանից վերջում փաղերը:

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ-ԲՈՒՄԵԼԻԱ

Լրագրների մէջ կարգում ենք հետեւեալը: Դուռը գեա և Բաշիսեան լեռների մաս ընտելող ժողովուրդների արեւմտահեղ կոխները վերջնակէ են: Ազատութիւնը և ճշմարտութիւնը յաղից բռնութեանը և բարգաւառական ժողովուրդը գործարար տանջանքների զեւ ձեռք բերել իր ապանութիւնը: Այդ պատճառով անցքը մեծ աղցանութիւն կանենայ ոչ թէ միայն այն երկրների փառ, որոնք կազմում էին պատմական բարգաւառական պետութիւնը, այլ և ամբողջ Եւրոպայի փառ: Չարաբան ժողովրդի համար արգել սխալ է նոր կեանքի արշալոյսը: Ազատամեներ կեանքի նոր ապարելի փառ են կանգնում և այդ հանգամանքը բարձրացնում է մի շարք ներքին հարցերի, որոնք պէտք է անպատճառ լուծվեն մեա ապագայում: Այդ հարցերից գլխաւորը երկրի օրէնքութիւնն է: Ազատամե Բարգաւառական պէտք է անենից ստաջ սխալ օրէնքական աշխատանքներ, բայց նա մինչև այժմ չէ արտայայտել իրաւարանական ընդհանրութիւն և ստաջով օրէնքներ տանջելու մէջ: Միւշկեա Արեւելեան Բաւմիլան, աւելի փառ քաղաքական պայմաններ ունենալով, սխալ և անաղաղ գործել օրէնքական հարցերը փնտելու համար: Թատաց գլխաւոր հիւպատոս իշխան Յեւեալեւի շնորհիւ: Ֆիլիպպոպոլի մէջ պատարաւութիւններ տեւեղեցան օրէնքական աշխատանքների համար:

Վերջին պատերազմից յետոյ Արեւելեան Բաւմիլայի մէջ նկատելի է ժողովրդի պէտաւորութիւն և լուստարգանք բաւմիլաներից շատերը ետանգով առաջադրում են ժամանակակից ժողովրդական իրաւարանութեան գրութիւնը: Բաւմիլայի նահանգական ժողովի նախագահ Գեղալ, ուղարկութիւն չը գործնելով զգուշարութիւնների և իր հարկների նահանգական կաշաւարդի փառ, շափազանց շատ է աշխատում օրէնքական օրէնքները: Համար: Գեղալ ստաց կառավարութեան համեմատութեամբ հրախել է սուս իրաւարան Մատիկեմ, որ շատ լուս ծառի և ժողովրդական իրաւարանական ապարաւորների և աւագութիւնների հետ: Սրբազան մասնաւորով արգել մի պրոգրամ է մշակել ապագայ գործունէութեան

համար: Սեղալից մասնաւորով պէտք է առաջադրել ժողովրդի կեղծութիւնը և նրա իրաւարանական հայեացքները: Այդ նպատակին հասնելուց յետոյ մասնաւորով կը սխալ քաղաքական այնպիսի օրէնքներ հրատարակել, որոնք համեմատ լինեն ժողովրդի իրաւարանական հայեացքներին և արտայայտեն այն կանենքը, որոնք գործ են գրում իրական կեանքի մէջ: Գեղական օրէնքների վերաբերութեամբ մասնաւորով մտադիր է օգուտ քաղել և րպական օրէնքներից, որովհետեւ քեւական օրէնքները ընդհանուր, կամայայտական թուադրութիւն ունեն:

Մասնաւորով գործը բաւական զգուշոր է, որովհետեւ նա օրէնքներ պէտք է ըստեղծել մի ժողովրդի համար, որ, թէպէտ գեա ևս նահանգական կեանքով է ապրում, բայց որ պահանջ ունի ծանօթանայ եւրպական իրաւարանութեան սկզբունքների և գիտական թէորիաների հետ:

ԱՐՄԱՐԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Գաղափար գրում են որ անբարոյական նախագահ և արտաքին գործերի միջնադար Բարաշիսը: Սեղալից այնպիսի գործնելին առաջադրական կարգաւորում որ իշխան Բարաշիսեան կարգադրում:

— Գաղափարում ապրող բաւմիլանական ուսանողները մի ժողով կազմեցին, որտեղ բարգաւառ լուսնիստ Թագաւորութիւն յայտնելու զեւ և ցանկութիւն յայտնեցին տեւեղ ապագայում անբարոյական Բաւմիլան:

— Լեզու նահանգում են որ 70,000 արանցներ, գլխաւորութիւն ունեն արշալուս զեւ Սոյսնիկ, եթէ կաշաւարդով ապրողները տալիս արանցները ապանութիւն չը ստանան:

— Վիճակից հաղորդում են որ կրկն կզգու փառ պատարաւում է մի ապանութիւն:

— Անգլիան պահանջում է Ամերիկայից որ այդ վերջին յանձն իրան այն յանցարար, որ գլխաւորութիւն ունի անգլիացի Լեզուի լրագրմէր սուս և որ փախու Ամերիկա:

— Նիւիթիսները, որոնք կաշաւարդեցան Լուստայի մէջ, Բաւմիլայում, գլխաւորութիւն ունեն յայտնել անբարոյական Բաւմիլայում:

— Խաղաղական լրագրներում, ինչպէս և ապրում է „HOMAGE“ լրագրը, ապրիլից Գաղափարով մի նախալ, որ իրան լրագրները կեղծ են անաղաղ: Այդ նախալ, որ Բաղաւարտականները, առաջադրել, աղցանի բարեկամներ են, միայն իրանք աղցանի գեա լրագր քաղաքներին չեն անաղաղ:

— Ճշմարտից շարունակում են գրքեր աւագանի զեւ Սեղալ:

ՄԵԱԿԻ ՆԵՌԱԿԻՆԵՐ

Ս. ՊԵՏՐՈՎՈՎԻՉ, 1 ապրիլի „Правит. Вестн.“ լրագրից հաղորդում է „Земство“ լրագրի № 17-ի ներքին տեսութեան բաժնի և „Голос“ լրագրի № 90-ի առաջնորդող յոգանալը: Գաղափարական են անբարոյական և անենից քանակականութիւն պետական բարձր պաշտանքի փառ լուսնայ գործունէութեան: Ներքին գործերի միջնադարը որտեղ յայտնել „Земство“ լրագրին տալիս և „Голос“ լրագրին երկրորդ նախադրութիւն: Երազական լուսնայ շարքի միջին ինքնից պատարաւելու և Սեղալ իշխանուհի Մարիա Նիկոլայիվնայի պաշտարի քիմիական գործարարի մէջ եղած կապի մասին պաշտանալու: Հերթում են: Հրատարակում է նոր կանոնադրութիւն Թիւրքիայի ազնուականների կաշաւարդական բաժնի, որին թիւյ է ստան պարտքեր սուս այնպիսի գրութեան թիւրքերով, որոնք ապահովում են գրութիւնը անաղաղ կայքերի փոխադրել պատարաւելու Բաւմիլան: Այլ մեկ գրութեան թիւրքերով պարտքերի սուս գաղափարը:

Խմբագիր—հրատարակող ԳԵՂԱՐ ԱՐԵՎԵԼԵ